

ДЕНЬ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ

*А всім нам вкупі на землі
Єдиномисліє подай...
Г. Шевченко*

В єдності – сила!

огляд літератури

ПРЕЗИДЕНТ
БІБЛІОТЕКА
ІМЕНІ
ЛЕСІ УКРАЇНКИ

2022

Українська революція 1917-1921 років розпочалася в умовах революційних потрясінь, які охопили Російську імперію у березні 1917. Ключовим її рушієм був український народ і його політична еліта, що еволюціонувала від ідей політичної автономії та федерації до усвідомлення необхідності власної державної незалежності.

Вперше у ХХ столітті, а саме 22 січня 1918 року IV Універсалом Української Центральної Ради була проголошена українська незалежність, а вже за рік, 22 січня 1919 року, на Софійському майдані в Києві відбулася не менш вагома подія – об'єднання Української Народної Республіки (УНР) і Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР) в одну державу.

Вперше проголошувалась Українська Народна Республіка (УНР) – українська держава зі столицею в Києві.

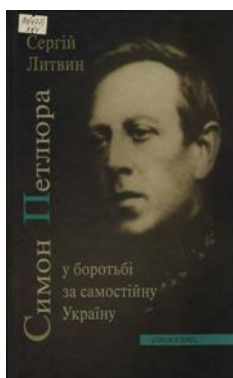
Внаслідок невдач Української революції 1917-1921 років державність зберегти не вдалося. І, як результат, упродовж ХХ століття українці змушені були кількаразово відновлювати її в боротьбі.

Усіх, хто цікавиться історією доби Української революції 1917-1921 рр., хто хоче зрозуміти, як вона творилася, запрошуємо ознайомитися з тематичним оглядом літератури та відеоматеріалами.

Верстюк, В. Соборність в українській суспільно-політичній думці та реальній політиці : (до 100-річчя проголошення Акта злуки) / Владислав Верстюк // Український історичний журнал. – 2019. – № 1. – С. 67-93.

У статті досліджено об'єднання в одну соборну державу західних і східних українських земель, яке увійшло в історію як Акт злуки і є однією з найвидатніших подій в історії Української революції 1917-1921 рр. Автор висвітлює генезу формування соборницької ідеї, реальну спробу її втілення в умовах завершення Першої світової війни, переформатування політичної мапи Центральної та Східної Європи; досліджує події, пов'язані з виникненням ЗУНР, її протистояння з Польщею, а також пошуки союзника в цій боротьбі. Приділяється увага аналізу правових підстав та колізій, які підготували підписання Акта злуки 22 січня 1919 р.

Литвин, С. Симон Петлюра у боротьбі за Самостійну Україну / Сергій Литвин. – Київ : Смолоскип, 2018. – 677 с. : іл., портр.

Перед вами – комплексне дослідження життя та діяльності Голови Директорії і Головного Отамана військ Української Народної Республіки – Симона Петлюри. Значний масив історичної літератури, мемуаристики, періодичних видань та раніше невідомих архівних матеріалів, залучений до цієї розвідки, дав змогу авторові ширше й повніше за попередніх дослідників представити максимально об'єктивні і підтверджені часом оцінки особистості С. Петлюри, яскравіше висвітлити його постать на тлі національно-визвольної боротьби українського народу 1917-1921 рр.

Пиріг, Р. Я. Михайло Грушевський : біограф. нарис / Р. Я. Пиріг, В. Тельвак. – Київ : Либідь, 2017. – 574 с. : іл.

Книжка представляє широкому колу читачів біографічний портрет видатного українського інтелектуала, громадсько-політичного й державного діяча Михайла Грушевського. Автори відтворили життєпис Грушевського в контексті тогочасного суспільства та на тлі бурхливих подій українського минулого кінця XIX – першої третини XX ст. На сторінках видання розкрито величезну наукову, видавничу й організаторську роботу вченого, його різнопланову громадську та політичну працю, вперте обстоювання своїх світоглядних позицій і вимушене балансування між історією та політикою.

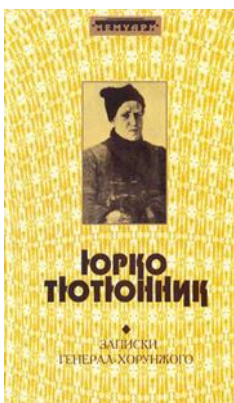
Реєнт, О. П. Українські визвольні змагання 1917–1921 років / Олександр Реєнт. – Київ : Арій, 2016. – 278 с. : іл.

Видання присвячене одному з найдраматичніших періодів вітчизняної історії – Визвольним змаганням 1917-1921 рр. На основі значної кількості джерел та новітньої наукової літератури автор у популярній формі висвітлив добу українських визвольних змагань. У центрі уваги – український рух початку XX ст., його стрімке піднесення, що виявилось у створенні національних урядів, існуванні Української Народної Республіки часів Центральної Ради й Директорії, Української гетьманської держави та Західноукраїнської Народної Республіки. Проаналізовано антиукраїнську діяльність російських більшовиків, а також причини поразки визвольних змагань та їхні наслідки.

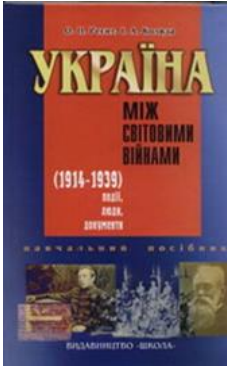
Шкільник, М. Україна у боротьбі за державність в 1917-1921 рр. : спомини і роздуми / Михайло Шкільник ; упоряд. В. Верстюк. – Київ : Кліо, 2016. – 511 с. : портр.

Спогади і роздуми М. Шкільника відтворюють доленосні для України події революції 1917-1921 рр., час визвольних змагань, героїчних спроб визволення з-під російського імперського ярма, відновлення української державності. Книга насичена цікавим фактичним матеріалом, часто унікальним, закарбованим лише в пам'яті автора. Він, урядовець тогочасних українських міністерств, подає своє бачення революційних подій, аналізує їх та намагається знайти причини поразок визвольних змагань. На його думку, однією з них є дискредитація української ідеї П. Скоропадським, який під вивіскою «Української Держави» готував відновлення «єдиної і неподільної» Росії.

Тютюнник, Ю. Записки генерал-хорунжого / Юрко Тютюнник. – Київ : Книга Роду, 2008. – 311 с.

Пропонуємо до уваги читачів книгу споминів, яка належить перу лицаря Української революції першої половини XX ст., генерал-хорунжого армії УНР Юрка Тютюнника (1891-1930) – людини трагічної долі. За сміливість, талант переконувати інших людей і вести їх за собою у неповні тридцять літ підлеглі називали його батьком, отаманом, вождем. Дехто з військових старшин вбачав у ньому суперника Головного Отамана Симона Петлюри і навіть підбивав його до військового перевороту, аби взяти владу у свої руки. Авторіві властива неоднозначна, до певної міри суб'єктивна оцінка тих буремних подій, активним учасником яких він був.

Ресент, О. П. Україна між світовими війнами (1914-1939): події, люди, документи : нариси історії : навч. посіб. / О. П. Ресент, І. А. Коляда. – Київ : Школа, 2004. – 542 с. : портр.

Цей навчальний посібник присвячений одному з найдраматичніших періодів в історії України, в її боротьбі за державність і незалежність. Автори не тільки висвітлюють основний перебіг подій, а й подають їх оцінку сучасниками, істориками різних шкіл та напрямів. Нарис третій розповідає про Україну в боротьбі за збереження державної незалежності (1918-1921 рр.), зокрема, про злуку УНР та ЗУНР.

Сергійчук, В. І. Українська соборність. Відродження українства в 1917-1920 роках / В. Сергійчук. – Київ : Українська Видавнича Спілка, 1999. – 412 с.

На великому архівному матеріалі, що раніше переховувався у спецфондах, професор Володимир Сергійчук засвідчує: що українська душа невмируща, де б українці не були, вони завжди тягнуться до своєї Матері-Батьківщини, їхні серця б'ються в одному ритмі з Києвом. Особливо це виявилось 1917 року, коли українство, зініціювавши виступом солдатів Волинського полку Лютневу революцію в Росії, взялося творити свою власну долю на своїй етнічній території. Тоді у визвольні змагання включилися не тільки на Великій Україні – скрізь, де вже розселився наш етнос, підтримували прагнення до творення Самостійної Соборної Держави.

Верстюк, В. Ф. Діячі Української Центральної Ради : бібліогр. довід. / В. Ф. Верстюк, Т. С. Осташко ; НАН України, Укр. міжнар. ком. з питань науки і культури. – Київ : [б. в.], 1998. – 254 с.

У довіднику подається стисла характеристика діяльності Української Центральної Ради та біографії її діячів. Уміщено також списки її членів, органів і структур та хронологію найважливіших подій 1917-1918 рр. і бібліографію.

Копиленко, О. Л. "Сто днів" Центральної Ради / О. Л. Копиленко. – Київ : Україна, 1992. – 206 с.

Ця книга присвячена недовгій добі Центральної Ради, яка лишила непересічний слід в українській історії. Автор послідовно, на основі документів висвітлює «заборонені» в радянську добу питання: що стало передумовою виникнення першого Українського уряду, якими були його політико-правові принципи, до чого він прагнув і чий інтереси захищав? Зокрема, ви можете ознайомитися з повним текстом Конституції Української Народної Республіки (статутом про державний устрій, права і вільності УНР).

Кадри хроніки подій

Гімн Української Народньої Республіки. Гімн УНР. Anthem of the Ukrainian People's Republic, 1918 [Електронний ресурс] // You Tube. com. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=iECLxfOuh1o>. – Дата перегляду : 04.01.2022. – Назва з екрана.

Армії УНР, ЗУНР та Української Держави (Кінохроніка): на честь 100 річниці [Електронний ресурс] // You Tube. com. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=kANBaBRczys>. – Дата перегляду : 04.01.2022. – Назва з екрана.

Злука. День Соборності України (з циклу Перемоги України): (спільно з Центральним Державним Кінофотофоно архівом України нами було створено фільм, аби нагадати про один з найголовніших каменів в фундаменті нашої Незалежності) [Електронний ресурс] // You Tube. com. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=ejPrdRSVnTE>. – Дата перегляду : 04.01.2022. – Назва з екрана.

Огляд підготувала Копитко Ж. П.
Редактори: Плужнікова Н. С., Луняка Д.
Відповідальна за випуск Денисова С. О.

Відділ електронних ресурсів та довідково-бібліографічного обслуговування:
вул. Тургенєвська, 83-85
телефон: (044) 486-01-46, (044) 486-00-35
e-mail: 4bibliograf4@gmail.com

© Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих м. Києва, 2022